

KIRÁLY ZOLTÁN

Ez év április 4-én elhunyt Király Zoltán költő, műfordító, aki 1985-től volt egyesületünk tagja. Rövidesen nagyszámú ex librist készített, s kedves feleségével, Király Ágival intenzíven bekapcsolódott közösségi életünkbe. Első cikke is 1985-ben jelent meg Zdravko Zahariev bolgár grafikusművész kiállításáról a Kisgrafikában. Egyre gazdagodó és sokrétű szakirodalmi munkássága is hozzájárult ahhoz, hogy 1995-től lapunk szerkesztőbizottságának tagja, majd 2001-től 2004-ig főszerkesztője. Egyéb elfoglaltságai miatt nem vállalta tovább ezt a megbízatást, ám mint szerkesztő – a korrek-túrától a legkülönbözőbb tárgyú cikkek írásáig – valójában folytatta azt. Számos kiállítást rendezett (többek között – mint kulturális attasé – Bulgáriában is) és nyitott meg. Emlékét meg-örizzük.

A. A.

AZ ÉLŐ MOSOLY

Király Zoltán halálára

Porhüvelyünk, ez a természet rendje, az enyészete lesz. Ám kőnél tartósabban – sőt örökre – megmarad az a megnevezhetetlen, lényünkhöz tartozó valami, ami dacolván a századokkal, magába zárja, ha kell, az emlékezet számára megjeleníteni igazi valónkat.

Király Zoltán (1933-2011), meghalt íróbarátunk esetében ez a testi valónál is biztosabb értékjelző, a *mosoly*.

A mosoly, amely nem csupán a telet és nyarat, a család meg-hitt pillanatait, az írótsak tündérkedő borozását és a kisgrafika barátainak – tenyerünkben elfér a világ – szenvedélyes össze-

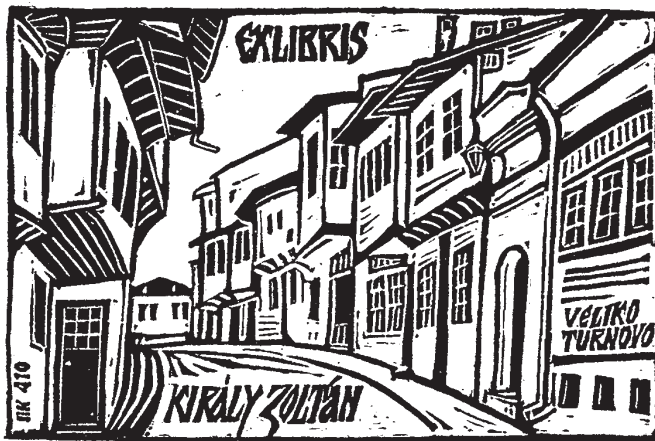
jöveleteit világította át, hanem magában foglalta egy tevékeny, mindig a közösségért dolgozó – szolgáló – ember teljes életét is.

Ez a mosoly – akár a derűs bölcsesség jeleként, akár az életöröm megnyilvánulásaként – teremtőerő és véderő volt egyszerre. Beragyogta a nyelvet, kedéllyel ölelte körül a bolgár kultúrát, megszépítette a szófia tartózkodás napjait, éveit – barátunk a bolgár fővárosban a magyar kultúrát népszerűsítette –, s nem utolsósorban fényt adott a verseknek.

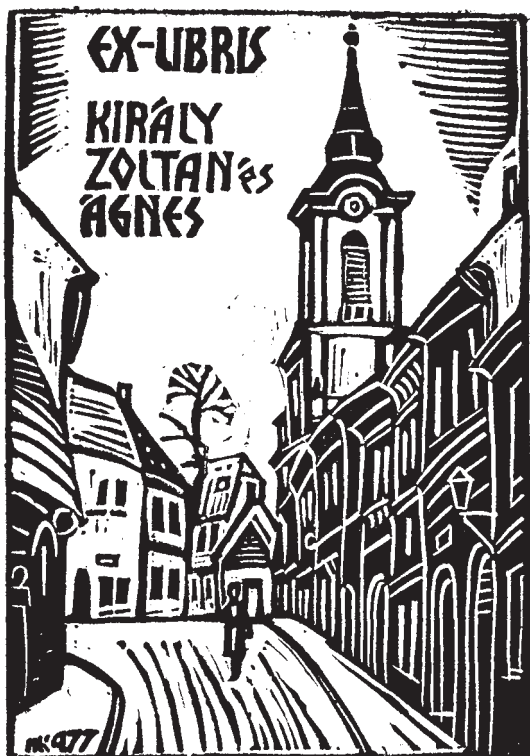
Vagyis igazában – igazságkereső szenvedélyében – megerősítette a költőt.

Ha nincs ez a mosoly, Isten ragyog ki így az Írásból, az 1956-os magyar forradalom bukását követő megtorlás, amely Király Zoltánra is sötétséget omlasztott, elviselhetetlenebb lett volna. Ha nincs ez a mosoly, a börtönlét megszenvedésével egyúttal a magyar irodalomból is kitagadott költő nem tudott volna talpra állni.

Nagy László, az igaz barát, a költészetében is erkölcsként világító fákllya nyújtott segítő kezét a „lenyakazottnak”, mond-

Pencho Kulekov (bolgár) linómetszete, X3, Op. 410, 62×95

Pencho Kulekov (bolgár) linómetszete, X3, Op. 977, 100×70

ván a bolgár irodalom van olyan színes terep, amelyen az újratemtő műfordító nyugodtan gazdálkodhat.

És Király Zoltán belevetette magát – a mosoly turbina-erejével – a bolgár irodalomba. Megsimogatta az idegen nyelvet – a műfordítás egyben hódítás is –, hogy ízében, zamatában magyarrá váljék. Tehát kultúrát is közvetített ez az *aktív mosoly*.

A műfordítói életmű – könyvek garmada örzi ezt a teremtő mosolyt – többek között a Cirill és Metód érdemrenddel (1976), az 1300 éves Bulgáriáért kitüntetéssel (1981), a Madarai lovagi érdemrenddel (1994) és a Nagy László-emlékplakettel (2000) jutalmaztatott.

Angyal kürtjén szól a vers, mintha egyáltalán visszaperelhető volna valami is az elveszett időből. S *A tavirózsa meséje*, mert utódainkban élünk tovább, Király Leventének, Botondnak és Emesének van ajánlva. Mosolygó sugárással: „hatalom a hű szeretet”.

Hogyan is mondja egy fiatalkori verse, *A nyár tüze?* „Piros parázon süt a nyár, / búzaszemet, kökényt, vadalmát, / tarló perzsel s terít alá / nyárrilatú zizegő szalmát, / kasza elé a rendeket, / gyümölcsöket kosár fölébe, / és érleli a szívedet / bölcs mosolyú halál ölébe.”

Fájdalom, a két bölcs mosoly most találkozott.

Király Zoltán, Zolikám, a Magyar Írószövetség nevében búcsúztatlak.

Mosolyod, mert *élő* mosoly, éljen tovább!

Szakolczay Lajos